

HEIKKI WARIKSEN RAHASTO

Yhteiskuntatieteiden tutkimukseen

Rahasto perustuu professori Heikki Wariksen (e. Warén, 25.10.1901–10.11.1989) oppilaiden ja ystävien lahjoitukseen 1971, ja se tukee Wariksen edustamia yhteiskuntatieteellisiä tutkimusaloja.

Heikki Waris syntyi Helsingissä. Hänen vanhempansa olivat lähetystöneuvos Paavo Warén ja Alli o.s. Telén. Waris pääsi ylioppilaaksi Helsingin suomalaisesta yhteiskoulusta 1919. Hän suoritti sosiaalhistorian opinnot Helsingin yliopistossa ja valmistui filosofian maisteriksi 1923.

Pian sen jälkeen hän otti käyttöön suomenkielisen nimen Waris. Hän avioitui 1925 hammaslääkäri Emmi Nousiaisen kanssa. Perheeseen syntyi viisi lasta: Elli, Olli, Mirja, Emmi ja Aili.

Tohtoriksi Waris väitteli 1932. Väitöskirjasta Työläisyhteiskunnan syntyminen Helsingin Pitkäsillan pohjoispuolelle tuli suomalaisen sosiaalhistorian klassikko. Waris toimi ensin Kalliolan vapaaopiston johtajana ja Kallion yhteiskoulun rehtorina, sitten Yhteiskunnallisen korkeakoulun sosiaalhistorian ja sosiaalipolitiikan opettajana 1937–1948. Sotavuosina hän oli Suomen Huollon toiminnanjohtaja, joka organisoiti työtä hädänalaisten hyväksi ja loi yhteyksiä ulkomaille.

Wariksesta tuli 1948 Suomen ensimmäinen sosiaalipolitiikan professori, ja hän vaikutti yhteiskuntatieteiden kehitykseen ja käytännön sosiaalipolitiikan muovautumiseen. Hän teki osuvia analyyskejä suomalaisen yhteiskunnan muutoksista. Hänen tutkimuksensa siirtoväen sopeutumisesta on empiirisen sosiologian uranuurtajia. Sodan jälkeen Wariksen aloittama sosiaalipolitiikan yliopistollinen koulutus palveli suomalaisen yhteiskunnan tarpeita. Hänen professorikaudellaan valmistui runsaasti alan väitöskirjoja. ”Vanhanajan professori” oli vaativa, mutta piti huolta oppilaistaan.

Heikki Waris (vas.) vastaanotti Kulttuurirahaston kunniapalkinnon 27.2.1964 tasavallan presidentti Urho Kekkonelta. Kuva: SKR..

Jäätyään eläkkeelle 1968 Waris jatkoi merkittävässä tehtävässä ja luottamustoimissa, kuten Suomen pakolaisavun puheenjohtajana. Kansainvälisistä tehtävistä tärkeimpiä oli YK:n sosiaalisen kehityksen tutkimuslaitoksen hallituksen varapuheenjohtajuus. Puoluekannaltaan sosiaalidemokraattinen Waris kutsuttiin von Fieandtin virkamieshallituksen sosiaaliministeriksi 1957.

Hän oli perustamassa nykyistä Alkoholitutkimussäätiötä ja toimi pitkään sen johdossa. Hän oli Suomen Kulttuurirahaston kulttuurielämän organisaatiojohtaja ja kulttuurihallinnon neuvottelukunnan jäsen 1959.

Wariksen on sanottu yhdistäneen opettajilta saamansa vaikutteet omaan maailmankatsomukseensa tavalla, jossa korostuivat historiallisen kehityksen merkitys ja kristityn vastuu. Monesti palkittu Waris sai muun muassa Suomen Kulttuurirahaston kunniapalkinnon 1964, Valtion tiedonjulkistamispalkinnon 1969 ja akateemikon arvon 1980. Hänen syntymänsä 100-vuotispäivänä perustettiin Helsingin kaupungin sosiaalitoimen yhteyteen Heikki Waris -instituutti kaupunkisosaalitoimen kehittämiseksi, tutkimiseksi ja opettamiseksi.

Osuuskunta Sigillum/Heli Teittinen

SUOMEN KULTTUURIRAHASTON tehtävä on suomalaiskansallisen henkisen ja taloudellisen viljelyn vaaliminen ja kehittäminen. Kulttuurirahasto muodostuu Säätiöstä (perustettu 1939) ja Kannatusyhdistyksestä (perustettu 1937). Säätiön sisällä toimii keskusrahasto ja 17 maakuntarahastoa. Kulttuurirahasto jakaa apurahoja ja palkintoja tieteen ja taiteen tekijöille sekä kulttuurielämän eri aloille toimiville henkilöille ja yhteisöille. Apurahojen ohella Kulttuurirahastolla on myös omaa kulttuuritoimintaa. Lisätietoa www.skr.fi.